

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: michal.veselsky@soc.cas.cz

Hodnocení změny politického režimu

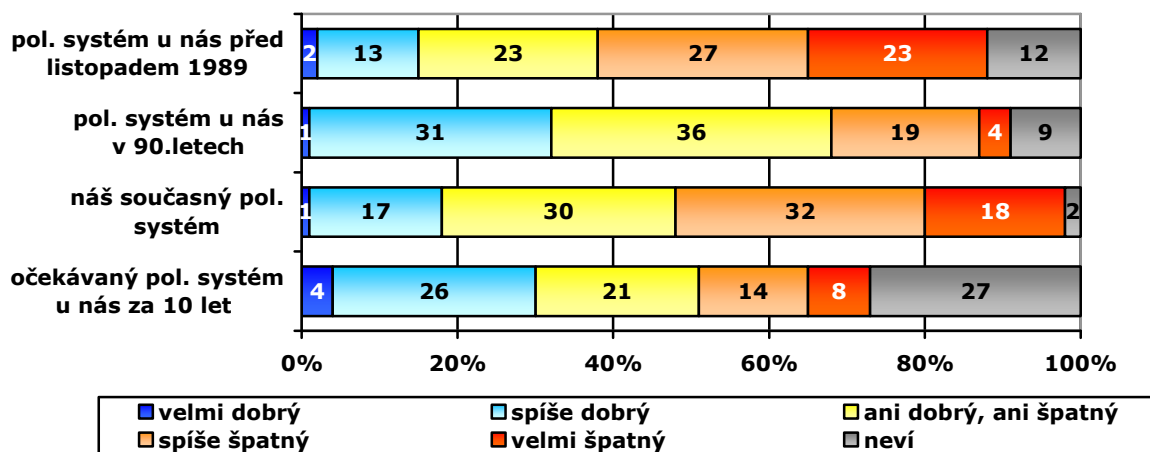
Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2009, v09-09a</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>31. 8. – 7. 9. 2009</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1046</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PD.9b, PD.63, PO.35, PO.36</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>3. listopadu 2009</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Michal Veselský</i>

Součástí zářijového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění byly otázky týkající se hodnocení listopadové změny režimu. Oslovení byli požádáni o zhodnocení politického systému v České republice před listopadem 1989, politického systému v 90. letech a současného politického systému. Dále pak byli respondenti dotázáni, nakolik považují za pravděpodobný návrat komunistického režimu.

Úvodní otázky se zaměřily na hodnocení politického uspořádání v ČR:

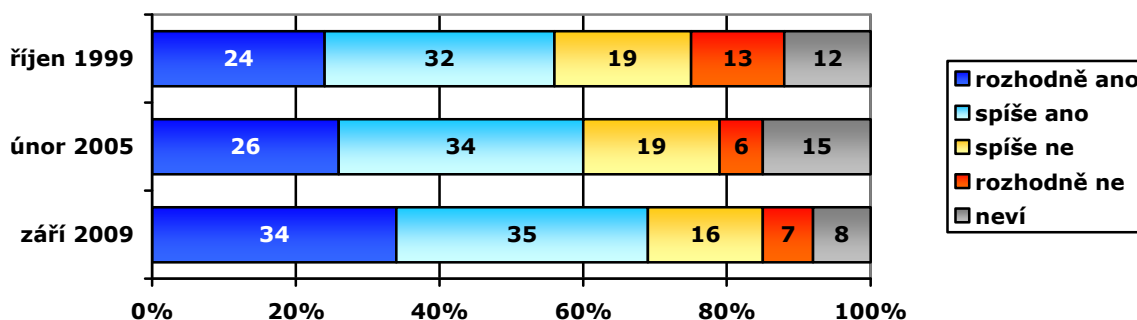
Graf 1: Hodnocení politického systému v zemi¹ (v %)

Nejhůře je vnímán politický systém před rokem 1989, který považuje za dobrý („velmi + spíše dobrý“) pouze 15 % dotázaných. Zajímavé je, že ani mezi příznivci KSČM není hodnocení minulého režimu zcela jednoznačné. V rámci této skupiny považuje minulý režim za „velmi dobrý“ 12 % a dalších 50 % za „spíše dobrý“. Naopak nejvíce kriticky se k minulému režimu staví lidé středního věku, lidé s vyšším vzděláním a voliči pravice. U nejmladší generace je vysoký podíl nerozhodných (mezi respondenty mladšími 30 let více než třetina „neví“).

Současný systém hodnotí lépe příznivci pravice a stran politického středu. Podobně jsou směrem do budoucna nejoptimističtější stoupenci ODS (54 % „velmi + spíše dobrý“) a TOP 09 (51 %). Naopak nejskeptičtější se vyjadřují voliči KSČM (5 %) a ČSSD (22 %).

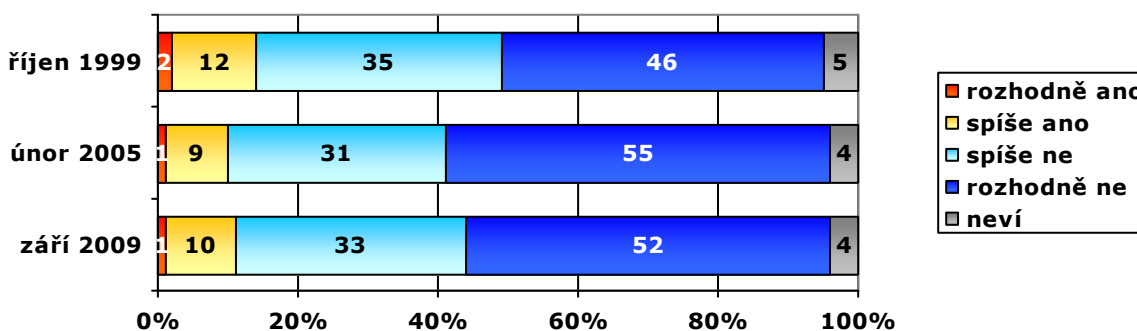
¹ Znění otázky: „Lidé mají různé názory na politický systém ve své zemi. a) Jak byste Vy hodnotil politický systém u nás před listopadem 1989? b) Jak byste hodnotil politický systém u nás po roce 1989, tj. v 90. letech? c) Jak byste hodnotil současný politický systém? d) A jaký očekáváte, že bude náš politický systém za 10 let?“

Graf 2: Stála změna v roce 1989 za to?² (v %)

Během posledních deseti let došlo k posunu v hodnocení. V říjnu 1999 bylo o přínosu změny režimu přesvědčeno 56 % („rozhodně + spíše ano“). O deset let později se tento podíl zvýšil již na 69 %.

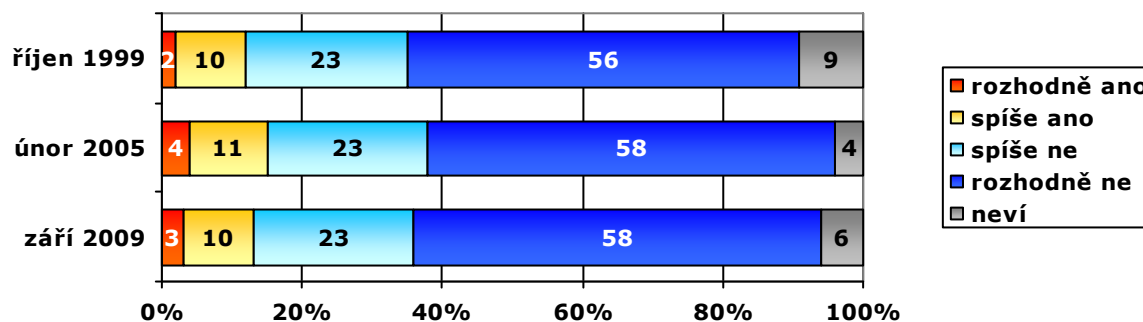
Názor, že změna režimu v roce 1989 stála za to, jde napříč politickým spektrem s výjimkou komunistických voličů, mezi nimiž tři čtvrtiny hodnotí změnu jako špatnou („rozhodně + spíše ne“).

Dále byli respondenti požádáni, aby odhadli pravděpodobnost případného návratu komunistické vlády a sdělili, nakolik by s eventuálním návratem komunistického státního uspořádání souhlasili:

Graf 3: Pravděpodobnost obnovení komunistického režimu³ (v %)

Většina lidí nepovažuje obnovení komunistického režimu za příliš pravděpodobné. Od roku 2005 je podíl respondentů, kteří se tak domnívají, víceméně konstantní. Před deseti lety činil podíl nesouhlasících („rozhodně + spíše nepravděpodobné“) 81 %, v roce 2009 tato skupina čítala 85 %.

² Znění otázky: „Ohlédnete-li se zpět, myslíte si, že změna společenského systému u nás, k níž došlo v roce 1989, stála za to?“

Graf 4: Souhlas s návratem ke komunistickému režimu⁴ (v %)

Stejně jako v předchozí otázce, kde většina dotázaných nepovažuje návrat komunistického režimu za pravděpodobný, si ho současně většina lidí ani nepřeje. Během posledních deseti let podíl těch, kteří si návrat komunistické vlády nepřejí, osciloval kolem 80 %.

S návratem ke komunismu dle očekávání souhlasí zejména stoupení KSČM (69 % „rozhodně + spíše souhlasí“) a také lidé starší 60 let (27 %).

³ Znění otázky: „Jak moc je podle Vás pravděpodobné, že by v nejbližších pěti letech byl obnoven komunistický systém“

⁴ Znění otázky: „Současný politický systém není jediný, který tato země měla. Někteří lidé se domnívají, že by se nám vedlo mnohem lépe, pokud by se zde vládlo jinak. Co si o tom myslíte Vy? Měli bychom se vrátit ke komunistickému způsobu vlády?“